

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального
закладу Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі» 18
квітня 2019 року № 88-Н
Форма № П-2.03.

Кафедра правознавства

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

**«СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ
АДМІНІСТРУВАННІ»**

з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	281 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма	«Публічне адміністрування»

Полтава 2021 рік

Розробник / укладач програми:

Крилова І.І. – д. держ упр., доцент кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Рецензенти програми:

Радиш Я.Ф. – д.держ.упр., професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України ім. П.Л.Шупика

Пархоменко-Куцевіл О.І. – д.держ.упр., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Програму навчальної дисципліни «Стратегічне планування в публічному адмініструванні» обговорено і схвалено на засіданні кафедри правознавства

Протокол засідання кафедри від 31 серпня 2021 р., № 1.

Завідувач кафедри правознавства

д. ю. н., професор

_____ Г. В. Лаврик

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Право»

д. держ. упр., професор

_____ І.І. Крилова

Анотація навчальної дисципліни

Становлення України як європейської держави можливе завдяки ефективній, злагодженій системі публічного управління, основою якого є державне стратегічне планування. У сучасному суспільстві, насиченому швидкоплинними змінами, державне стратегічне планування є ефективним засобом прогнозування майбутніх проблем і можливостей, що забезпечує створення стратегічного плану на довгостроковий період, єдність стратегічних цілей на державному, регіональному та галузевому рівнях, основу для прийняття політичних рішень. Державне стратегічне планування має виконуватися постійно для забезпечення надійної основи здійснення інших видів управлінської діяльності. Особливо важливим є довгострокове стратегічне планування, що окреслює загальні вектори і пріоритети розвитку країни на тривалий період та в цілому визначально впливає на її історичну перспективу.

Стратегічне планування є важливою складовою підготовки фахівців зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» освітнього ступеня «магістр». Навчальна дисципліна «Стратегічне планування в публічному адмініструванні» є важливим методом управління розвитком як сфер суспільного життя, так і територій в умовах динамічних змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі країни, зростання асиметрії розвитку окремих територій, а також в умовах посилення конкуренції за економічні ресурси. Стратегічне планування національного, регіонального та місцевого розвитку сприяє подоланню фрагментарності та диспропорційності економічного, соціального та екологічного розвитку територій, консолідації економічних ресурсів на досягненні найважливіших, пріоритетних цілей розвитку, а також сприяє посиленню довіри у системі взаємовідносин «влада – бізнес – громадянське суспільство».

Аннотация учебной дисциплины

Становление Украины как демократического, независимого, европейской, социального государства возможно благодаря эффективной, слаженной системе публичного управления, основой которого является государственное стратегическое планирование. В современном обществе, насыщенном мимолетными изменениями, государственное стратегическое планирование является эффективным средством прогнозирования будущих проблем и возможностей, обеспечивает создание стратегического плана на долгосрочный период, единство стратегических целей на региональном и отраслевом уровнях, основу для принятия политических решений. Государственное стратегическое планирование должно выполняться постоянно для обеспечения надежной основы осуществления других видов управленческой деятельности. Особенно важно долгосрочное стратегическое планирование, определяет общие векторы и приоритеты развития страны на длительный период и в целом изначально влияет на ее историческую перспективу. Стратегическое планирование является важной составляющей подготовки специалистов по специальности «Публичное управление и администрирование» образовательного уровня «магистр». Учебная дисциплина «Стратегическое планирование в публичном администрировании» является важным методом управления развитием как сфер общественной жизни, так и территорий в условиях динамических изменений во внешней и внутренней среде страны, рост асимметрии развития отдельных территорий, а также в условиях усиления конкуренции за экономические ресурсы. Стратегическое планирование национального, регионального и местного развития способствует преодолению фрагментарности и диспропорции экономического, социального и экологического развития территорий, консолидации экономических ресурсов на достижении важнейших, приоритетных

целей развития, а также способствует усилению доверия в системе взаимоотношений «власть - бизнес - гражданское общество».

Annotation of educational discipline

The purpose of teaching the discipline "Strategic Planning in Public Administration" is to develop the ability to explore and solve complex problems of strategic management, its institutional and organizational support in the system of public administration and administration. The state strategic planning should be carried out constantly to provide a reliable basis for the implementation of other types of management activities. Long-term strategic planning is especially important, determines the general vectors and priorities of the country's development for a long period and in general initially influences its historical perspective. Strategic planning is an important component of training specialists in the specialty "Public Administration" with a master's degree. The discipline "Strategic Planning in Public Administration" is an important method of managing the development of both spheres of public life and territories in the context of dynamic changes in the external and internal environment, increasing asymmetry of development of individual territories, as well as increasing competition for economic resources. Strategic planning of national, regional and local development helps to overcome the fragmentation and disproportion of economic, social and environmental development of territories, consolidation of economic resources to achieve the most important, priority development goals, and strengthens trust in the system of power-business-civil society.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Стратегічне планування в публічному адмініструванні» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітня програма «Публічне адміністрування», затвердженої наказом по університету від 19 травня 2021 року № 90-Н.

Предметом навчальної дисципліни «Стратегічне планування в публічному адмініструванні» є теоретичні засади та практичний досвід здійснення стратегічного управління та планування.

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічне планування в публічному адмініструванні» є формування системних знань у слухачів та здатності розв'язувати складні задачі і проблеми в системі стратегічного управління на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові, предметні):

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для

розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

PH06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

PH07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

PH08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

PH10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

PH11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

PH12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

Навчальна дисципліна є **обов'язковою**.

Форма підсумкового контролю знань: ПМК (залік).

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ. ТЕХНОЛОГІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ В СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНУВАННІ

Тема 1. Теоретичні засади державного стратегічного планування.

«Стратегія», як базове поняття: етимологія походження, багатозначність та основні визначення поняття “стратегія” і планування. Стратегічне планування як функція управління. Стратегічний підхід до управління. Концепції стратегічного управління. Значення стратегічного управління та планування в системі публічного управління. Стратегічне управління як процес. Типи стратегічного планування та їх особливості. Цілі як орієнтир стратегічного планування. Держава як суб’єкт стратегічного планування. Історичні аспекти розвитку наукових уявлень про державне стратегічне планування. Використання законів і закономірностей публічного управління у державному стратегічному плануванні. Формування комплексу принципів державного стратегічного планування.

Тема 2. Документи стратегічного планування, визначені законодавством.

Система стратегічного управління в Україні. Комплексний підхід до розробки національних/регіональних програмних документів щодо розвитку публічного сектору та публічного управління. Технології стратегічного управління. Формування системи стратегічних цілей і завдань. Державна стратегія регіонального розвитку. Особливості регіональних стратегій розвитку.

Тема 3. Системний аналіз у стратегічному управлінні.

Роль середовища в стратегічному управлінні. SWOT – аналіз. PESTLE – аналіз. Матриця стратегічного вибору (TOWS – аналіз). Бачення розвитку як конкурентна позиція і спільні перспективи. Стратегічні рішення і стратегічний вибір. Участь стейкхолдерів у стратегічному плануванні

Тема 4. Реалізація стратегій розвитку.

Програми і проєкти як інструментарій реалізації стратегії розвитку громад та територій. Порядок розроблення, затвердження та виконання регіональних цільових програм, прогнозних документів. Організаційно-правові основи просторового планування розвитку громад та територій.

Тема 5. Управління проєктами (управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, якістю).

Особливості управління проєктами в публічному управлінні. Використання проєктних технологій в системі публічного управління та адміністрування. Методи командної роботи.

Тема 6. Моніторинг і оцінювання в стратегічному управлінні. Оперативне управління. Стратегічна екологічна оцінка стратегії розвитку регіону. Управління процесом реалізації стратегії розвитку громад та територій. Моніторинг та оцінка результативності реалізації регіональних стратегій і планів заходів.

Тема 7. Управління змінами у сучасних соціально-економічних системах. Зміни та розвиток публічних інститутів. Адаптація публічних інституцій до змін. Спротив змінам: причини і результати. Підходи та засоби подолання супротиву змінам. Стратегічні зміни. Управління змінами. Бенчмаркінг і реінжиніринг для змін.

Тема 8. Аналіз зовнішнього й внутрішнього середовища органу публічної влади. Вітчизняний та зарубіжний досвід державного стратегічного планування.

Цілі й завдання зовнішнього середовища. Характеристика макрооточення. Характеристика безпосереднього оточення. Аналіз та оцінка внутрішнього середовища органу публічної влади. Визначення критичних точок організаційного середовища.

Вплив міжнародних стандартів суспільного розвитку на систему державного стратегічного планування. Особливості державного стратегічного планування у Сполучених Штатах Америки. Стратегічне планування в Європейському Союзі.

МОДУЛЬ 2. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Тема 9. Стратегічне планування місцевого розвитку: основні поняття та взаємозв'язок з іншими сферами публічного управління. Нормативно-правове забезпечення стратегічного планування в Україні.

Поняття місцевого розвитку та необхідність його планування. Стратегічне планування в системі муніципального менеджменту. Принципи стратегічного планування місцевого розвитку. Нормативно-правові акти планування місцевого розвитку. Суб'єкти національної системи планування розвитку територій. Концепція соціально-економічного розвитку держави. Пріоритетні напрями збалансованого розвитку України.

Тема 10. Технологія розробки стратегії місцевого розвитку. Залучення громадськості до стратегічного планування місцевого розвитку.

Послідовність робіт з розробки стратегії місцевого розвитку. Аналітична складова планування місцевого розвитку.

Формулювання бачення місцевого розвитку. Стейкхолдери стратегічного планування місцевого розвитку . Робоча група з планування місцевого розвитку та особливості її формування. Запровадження партнерського підходу до планування місцевого економічного розвитку в Україні.

Тема 11. Механізм реалізації стратегії місцевого розвитку. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегії місцевого розвитку.

Основні механізми реалізації стратегії місцевого розвитку. Складові організаційно-економічного механізму стимулювання економічного зростання на місцевому рівні. Механізм фінансування місцевого розвитку. Поняття моніторингу та оцінювання у стратегічному плануванні. Організація моніторингу та оцінювання. Визначення системи індикаторів для моніторингу та оцінювання реалізації стратегії. Роль моніторингу в процесі розробки та реалізації місцевих програм. Організація моніторингу та оцінювання.

Тема 12. Стратегічне планування на рівні об'єднаних територіальних громад. Інструменти економічного розвитку громад.

Планування розвитку громади. Складання економічного профілю громади. Послідовність розробки стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади. Типова структура стратегії розвитку об'єднаної громади. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегії розвитку громади. Різновиди інструментів стимулювання економічного зростання на місцевому рівні. Агенції місцевого економічного розвитку та їхня роль в економічному розвитку громади.

Тема 13. Успішні практики формування та реалізації стратегічних планів в Україні.

Мережа фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку. Міжнародні програми та проекти підтримки розвитку громад. Успішні приклади донорських проектів та програм для реалізації реформи децентралізації влади. Ресурсні центри громад.

Тема 14. Перспективи модернізації системи державного стратегічного планування в Україні.

Стан державного стратегічного планування в Україні. Проблеми розвитку системи державного стратегічного планування в Україні. Концепція модернізації системи державного стратегічного планування в Україні. Напрями впровадження концепції модернізації системи державного стратегічного планування в Україні.

Рекомендовані джерела інформації:

Пошукові правові системи

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законодавство України. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>

2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України : Законопроекти : Пошук за реквізитами. – Режим доступу до електронних документів : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.

3. Президент України : офіційне інтернет-представництво : Офіційні документи. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/documents/>.

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua

5. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. – Режим доступу : www.me.gov.ua

6. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України.
– Режим доступу: www.mlsp.gov.ua
7. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. – Режим доступу : www.minregion.gov.ua
8. Офіційний сайт державної служби статистики України. –
Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
- 9.Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. – Режим доступу до електронних документів: <http://ovu.com.ua/>.
- 10.Мега-НаУ : професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon.nau.ua/>.
- 11.Ліга:Закон: правовий портал: он-лайн сервисы: Законодательство. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.ligazakon.ua/>
- 12.Право. Украина: информационно-правовая система: Документы: Нормативно-правовые документы. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/-document.html>.

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

- 1.Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/-uk/index>.
- 3.Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
- 4.Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
- 5.Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Каталог

книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>.

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Електронний фонд (тематичні та видові зібрання публікацій) : Електронна бібліотека авторефератів дисертацій : Пошук у електронній бібліотеці авторефератів дисертацій. – Режим доступу до електронних документів. - <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>.

7. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nplu.org/ua/-resources/resources.htm>.

8. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Політематична база даних статей з періодичних видань. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://analytic.nplu.org/>.

9. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Каталог статей зі збірників наукових праць. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://stt.nplu.org/>.

10. Бібліотека Полтавського університету економіки і торгівлі : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : http://lib.uccu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=36

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 № 1602-III. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

3. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 № 1621-IV. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

4. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>

5. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>

6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогностичних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.03.2016 р. № 75. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16#Text>

7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції від 29.07.2002 р. №224. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0224569-02#Text>

8. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>

9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

10. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 08.09.2005 № 2850-IV. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>

11. Про схвалення Концепції вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України: Розпорядження КМУ від 4 жовтня 2006 р. №504-р. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2006-%D1%80#Text>

Основні рекомендовані джерела інформації:

1. Романюк С. А. Теорія та практика стратегічного управління: монографія / С. А. Романюк. Київ: НАДУ, 2019. 234 с.

10. Стратегічне планування розвитку територій: навч.-метод. матеріали / Ю.В. Ковбасюк, О.В. Берданова, В.М. Вакуленко. Київ: НАДУ, 2010. 104 с.

11. Шершньова З.Є. Стратегічне управління : підручник / З.Є. Шершньова. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. Київ: Вид-во КНЕУ, 2004. 699 с.

2. Управління змінами в публічній сфері: навч.-метод. посіб. / С.К.Хаджирадева, С.А.Романюк, В.А.Грабовський, І.М.Фищук, Д.М.Букатова. Київ: НАДУ, 2018. 192 с.

3. Децентралізація: теорія та практика застосування: монографія / С.А.Романюк. Київ: НАДУ, 2018. 216 с .

4. Стратегічне управління: підручник / В.Тертичка. Київ: КІС, 2017. 932 с.

5. Стратегічне управління: навч.пос. / Гевко О.Б., Шведа Н.М. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2016. 152 с.

6. Євмешкіна О.Л. Теоретико-методологічні засади модернізації системи державного стратегічного планування в Україні: монографія. Київ: УкрСІЧ, 2017. 394 с.

7. Стратегічне планування. Навчальний посібник / О.Берданова, В.Вакуленко, В.Тертичка. Київ-Львів: ЗУКЦ, 2008. 138 с. URL: <chrome->

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=http%3A%2F%2Fregionet.org.ua%2Ffiles%2FStrategic_planning_PAUCI_2008_ua.pdf&cLen=620252&chunk=true

8. Публічне управління: термінол. слов. / уклад. :В.С.Куйбіда, М.М.Білинська, О.М.Петроє та ін.; за заг. ред. В.С.Куйбіди, М.М.Білинської, О.М.Петроє. Київ: НАДУ, 2018. 224 с. (терміни: стратегічна поведінка, стратегічне планування в публічному управлінні, стратегічне публічне управління, стратегічне рішення в публічному управлінні с. 170-171)

9. Методологія стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні / Проект «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». Київ: 2016. 55 с.

12. Берданова О.В. Оцінювання стратегічного плану // Енциклопедія державного управління : у 8 т. / НАДУ ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ: НАДУ, 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. П. Сурмін (співголова), П. І. Надолішній (співголова) та ін. 2011. 692 с. С. 436-438.

13. Державне управління : підручник : у 2 т. / НАДУ; ред. кол.: Ю.В.Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст.голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. Київ-Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с. [С. 512-519, 524-528].

14. Інструменти розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації влади / За заг. ред. В. М. Олуйко. Київ: Ваїте, 2017. 432 с.

15. Латинін М. Стратегічне планування: навч. посіб. / М.Латинін, Т.Лозинська, І. Дунаєв ; за заг. ред. О. Амосова. – 2-ге вид., перероб. та доп. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2013. 248 с

16. Організація співробітництва територіальних громад в Україні: практичний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. Київ, 2017. 105 с

17. Планування розвитку територіальних громад: навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н.Єременко; Асоціація міст України. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 256 с.

18. Планування соціально-економічного розвитку територій України: навч. посіб. / авт-упоряд. О.В.Берданова, В.М.Вакуленко, І.В.Валентюк та ін.; за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. Київ: НАДУ, «Фенікс», 2011. 206 с. [С. 80-100].

19. Прийняття та реалізація рішень у публічному управлінні: монографія/авт..кол.: Романюк С.А. (кер). Та ін. за заг. ред. С.А.Романюка, В.І.Шарого. Черкаси: Чабаненко Ю.А. 2015. 508с.

20. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2014. 516 с.

21. Стратегічне планування збалансованого розвитку територіальних соціально-економічних систем в умовах децентралізації: монографія / М.Зверяков, А. І.Ковальов, Н. В. Сментина. Одеса: ОНЕУ, 2017. 175 с.

22. Посібник з децентралізації у схемах. Друге видання / Під редакцією Н.Ю. Кузьмичової. Запоріжжя, 2017. 96 с. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=http%3A%2F%2Fwww.tsatu.edu.ua%2Fipod%2Fwpcontent%2Fuploads%2Fsites%2F46%2Fposibnyk-z-decentralizaciyi-ushemah.pdf&clen=3963624&chunk=true>

23. Стратегічне планування місцевого розвитку: практ. посіб. /Берданова О., Вакуленко В.; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. Київ: ТОВ «Софія-А», 2012. 88 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=https%3A%2F%2Fdespro.org.ua%2Fmedia%2Farticles%2F04_book_berdanova_vakulenko_ctrateg_chne_planuvann.pdf&clen=6591458&chunk=true

24. Стратегічне планування: навч. пос. /О.І. Карпівченко, К.В. Ілляшенко, О.О. Капіщенко. Суми: Сумський державний університет, 2013. 446 с. URL: chromeextension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=https%3A%2F%2Fessuir.sumdu.edu.ua%2Fbitstreamdownload%2F123456789%2F33716%2F3%2Fstrateg_plan.pdf%3Bjsessionid%3D103A121CEBDFB6CF6614E5C271273266&clen=4011623

25. Стратегічне управління: навч. пос. /І. Токмакова, В. Дикань, В.Зубенко, О. Маковоз, О. Шраменко. Київ: Центр початкової літератури, 2019. 272 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

26. Бойко А. В. Планування регіонального розвитку в Україні. Вісник КНТЕУ. 2017. №1. С. 19–35.

27. Використання соціально-економічного потенціалу кооперації для розвитку сільських територій України: науково-аналітична доповідь // В.Борщевський В. І. Куліш, Н. Цимбаліста, І. Кравців. Львів, 2017. 56 с.

28. Досвід стратегічного планування розвитку Запорізької області із залученням громади / І. І. Лех, С. А. Могильний, В. В. Назаренко; за ред. І.М.Санжаровського. Київ: «К.І.С.», 2008. 96 с.

29. Економічний розвиток територій: агенції місцевого розвитку DETK [Електронний ресурс] / В. Воробей, К. Кравчук, Л. Мочарська та ін. DETK, 2013. URL: <http://ppv.net.ua>.

30. Запровадження стратегічного планування в Україні: зб. док. і матеріалів / В. Тертичка. Київ: Центр досліджень адміністративної реформи НАДУ, 2004. 437 с.

31. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування: підручник / В.М.Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін. Харків: ВД "ІНЖЕК", 2005. 396 с.

32. Моніторинг та оцінювання стратегій і програм регіонального розвитку в Україні / М. Лендьял, Б. Винницький, Ю. Ратейчак. Київ: Вид-во «К.І.С.», 2007. 120 с.

33. Оперативне планування реалізації стратегії територіального розвитку: практичний посібник / О. Берданова, Є. Фишко. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». Київ: ТОВ "Софія-А", 2012. 48 с.

34. Партисипативне стратегічне планування в органах місцевого самоврядування. Посібник для об'єднаних територіальних громад. Варшава: Фонд Розвитку Місцевої Демократії, 2017. 107 с.

35. Планування місцевого економічного розвитку: теорія і практика / Е. Дж. Блейклі. –2-ге вид. Львів: Літопис, 2002. 416с.

36. Планування місцевого сталого розвитку: посібник з формулювання стратегії сталого місцевого розвитку. Київ: ПРООН, Муніципальна програма сталого розвитку, 2005. 67 с. .

37. Планування розвитку територій: навч. посібн. / Ю.Б. Молодожен. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2010. 284 с. 238

38. Планування та прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів: підручник / М. В. Мінченко, Л. П. Чижів, А. В. Фролков. ВТД "Університетська книга", 2004. 442 с.

39. Посібник з моніторингу та оцінювання програм регіонального розвитку / Б. Винницький, М. Лендбель, Ю. Ратейчак та ін.; за ред. І. Санжаровського, Ю. Полянського. – К.: В-во «К.І.С.», 2007. – 120 с. 18.Практичний посібник для організацій громад (органи самоорганізації населення, кооперативи, організації співвласників багатоквартирних будинків, об'єднання громадян). Київ: Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», 2012. 78 с.

40. Практичний посібник з питань організації роботи органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад. Модуль 5. Стратегічний план розвитку громади. Київ, 2016. 100 с.

41. Проектна пропозиція: створення агенції місцевого розвитку [Електронний ресурс] / А. Гінкул // Центр реформ та

місцевого розвитку. 2017, ГО «Центр реформ та місцевого розвитку». 29 с. URL: <http://www.region.net.ua>.

42. Процес розробки стратегії регіонального розвитку: практичний посібник [Електронний ресурс]. – Проект: «Підтримка сталого регіонального розвитку», 2010. 58 с. URL: <http://surdp.eu/StrategicPlanning-Documents>.

43. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О.С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович. Київ, 2017. 107 с.

44. Розроблення та впровадження стратегічного плану розвитку регіону: практичний посібник / А. Вігода, Б. Боврон, В. Мамонова та ін.; за ред. І.Санжаровського. Київ: Вид-во К.І.С., 2008. 214 с.

45. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / Л. Масловська, А.Садовенко, В. Серета, Т. Тимочко; 2-е вид. Київ, 2011. 392 с.

46. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні / С. О. Біла, О.В. Шевченко, М. О. Кушнір, В. І. Жук [та ін.]. Київ: НІСД, 2013. 54 с.

47. Стратегічне планування місцевого розвитку: практичний посібник / О.Берданова, В.Вакуленко. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. Київ: ТОВ «Софія-А», 2012. 88 с.

48. Стратегічне планування муніципального розвитку: навчально-методичний посібник. Київ, 2013. 205 с.

49. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук. Київ, 2017. 121 с.

50. Стратегічне планування розвитку територіальних громад / Р. Л. Брусак, Г.О. Дробенко, Ю.І. Свірський. Львів: Вид-во «Сполом», 2001. 118 с.

51. Стратегічне планування розвитку територій: навчально-методичний посібник / Л. С. Кутідзе. Запоріжжя: ЗЦППКК, 2013. 42 с.

52. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / А.Ткачук, В.Кашевський, П.Мавко. Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2016. 96 с.

53. Територіальний розвиток в Україні: розвиток агломерацій та субрегіонів: посібник за проектом USAID: Локальні інвестиції та національна конкурентоспроможність. – К, 2012. – 183 с.

54. Як організувати процес стратегічного планування: практичні рекомендації для українських міст та районів. – ПРООН, 2013. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=http%3A%2F%2Fregionet.org.ua%2Ffiles%2F03_How_to_organize_SP_UA.pdf&clen=3841003&chunk=true

55. Як створити життєздатну Агенцію місцевого розвитку: практичний посібник для українських міст та районів. – ПРООН, 2013. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/viewer.html?pdfurl=http%3A%2F%2Fwww.region.net.ua%2Fwpcontent%2Fuploads%2F2018%2F08%2FHow%2520to%2520create%2520ADR.pdf&clen=1152532&chunk=true>

56. Телешун С.О. Політична аналітика в державному управлінні / С.О.Телешун, Ю.Г.Кальниш, І.В.Рейтерович, О.Р.Титаренко. Київ: НАДУ, 2012. 228 с.

57. Телешун С. О. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації / С. О. Телешун, А. С. Баронін. Київ: Паливода А. В., 2001. 112 с.

58. Шаров Ю. П. Аналіз SWOT / Ю. П. Шаров // Енциклопедія державного управління : [у 8 т.]. Київ: НАДУ, 2011. Т. 2. 692 с.

59. Шаров Ю. П. Інноваційні інструменти публічного адміністрування: європейський контекст. URL: kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2010-1/doc/1/01.pdf.

60. Шаров Ю. П. Науково-методичне забезпечення реалізації концепції New Public Management : наук. розробка / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова, Е. О. Сергієнко. Київ: НАДУ, 2013. 92 с.

61. Шаров Ю. П. Науково-методичне забезпечення управління місцевим розвитком на засадах інноваційного менеджменту : наук. розробка / Ю. П. Шаров, Т. В. Маматова, І. А. Чикаренко. Київ: НАДУ, 2014. 80 с.

62. Шаров Ю. П. Стратегічне мислення. Енциклопедія державного управління : [у 8 т.]. Київ: НАДУ, 2011. Т. 2. 692 с.

63. Цілі сталого розвитку для України: регіональний вимір: аналітична доповідь. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2018. 90 с.

64. Global Economic Prospects, January 2017: Weak Investment in Uncertain Times / World Bank Group. – Washington, DC: World Bank, 2017. 276 p.

65. Global Risks Report 2017, 12th edition. – Geneva: World Economic Forum, 2017. 78 p.

66. World Economic Outlook, April 2017: Gaining Momentum? / International Monetary Fund. – Washington, DC: IMF, 2017. 258 p.

67. World Situation and Prospects / United Nations Publication. – New York: United Nations, 2017. 222 p.